

Katasztrófavédelmi díj létrehozása és tapasztalatai

Kátai-Urbán Lajos¹

katai.lajos@uni-nke.hu

Solymosi Máté²

mate.solymosi@somos.hu

Bevezető, a díj létrehozása

A katasztrófavédelmi díj létrehozásáról szóló együttműködési megállapodást a négy alapító szervezet képviselőjében az Magyar Tudományos Akadémia elnöke, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója, az Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora és a Somos Alapítvány alapítója 2012. július végén írta alá azzal a céllal, hogy a nemzeti értékeinket képező természeti és épített környezet megóvásában aktívan tevékenykedő és kiemelkedő eredményt elérő természetes és jogi személyek munkáját elismerje és támogassa. Jelen cikkben a szerzők tájékoztatást adnak a díjjal kapcsolatos pályázási lehetőségekről, a díjak odaítélésének menetéről és a két éves pályázati tapasztalatokról.

1. fénykép: Katasztrófavédelmi Díj (forrás: BM OKF honlap, http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_hirek&hirid=1398)

A pályázási lehetőségek, a díj odaítélései eljárása [1]

A díj odaítélésével kapcsolatos eljárás lebonyolításáról a katasztrófavédelmi díj alapító okirata alapján az NKE Katasztrófavédelmi Intézete (NKE KVI) gondoskodik. Az alapító okirat szerint a díjat két kategóriában ítélik oda. A díj I. kategóriájában a pályázatok az iparbiztonság, a polgári védelem és a tűzvédelem területén kerülnek elbírálásra. A díjra az I. és II. kategóriában lehet pályázni azoknak a természetes, illetve jogi személyeknek, akik a termőföld, az ivóvíz, a levegő valamint a kritikus infrastruktúra, mint a hazai

¹ Egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézet

² Tag – Somos Alapítvány

környezetbiztonság és iparbiztonság létfontosságú nemzeti értékeinek a megóvása érdekében kimagasló alkotói eredményt ért el.

A díjak elnyerésére benyújtott pályázatok mindkét kategóriájában az iparbiztonság, a polgári védelem és a tűzvédelem területén kerülnek elbírálásra. A díjazottaknak mind a három szakterületen oklevél és bronz plakett jár. A SOMOS Alapítvány az alapító dokumentumában foglalt felhatalmazás alapján költségvetése terhére jelentős pénzdíjban is részesítheti a díjazottakat, amelyet oktatási intézményekben folytatott tanulmányokra, kutatásra, vagy külföldi tanulmányútra kötelesek fordítani.

A díj II. kategóriájának adományozását ajánlóként kezdeményezhetik az MTA tudományos 'Osztályai; az állami intézmények; a felsőoktatási intézmények, tudományos és szakmai szervezetek; a gazdálkodó szervezetek és civil szervezetek.

A díjat a Nemzeti Közszerzői Egyetem Katasztrófavédelmi Intézetéhez benyújtott egyéni pályázat, illetve ajánló szervezet ajánlása alapján lehet elnyerni. A pályázatnak tartalmaznia kell a saját eredményt bemutató írásbeli pályaművet (maximálisan 4000 karakter (20 oldal) terjedelem), és a szóbeli előadást. Az írásbeli bemutatónak meg kell felelnie a tudományos közleményekkel szemben támasztott tartalmi és formai követelményeknek. A prezentációt az NKE által október hónapban szervezett tudományos konferencián három szekcióban kell előadni. A pályázat a pályamű és az előadás alapján kerül együttes értékelésre.

A pályázatok befogadásáról, azoknak a legalább két független bíráló által történő elbírálásáról, majd azt követően a tudományos konferencia lebonyolításáról három szekcióban (iparbiztonság, polgári védelem és tűzvédelem), és a lektorált pályaművek tudományos kiadványban történő megjelenítéséről az NKE KVI gondoskodik. A konferencián a pályaművek szóbeli előadásának, és az írásművek bírálatának az összesített értékelését öttagú szakértői zsűri végzi. A díj odaítéléséről kuratórium dönt, a szekció szakértői zsűri javaslata alapján. A díj ünnepélyes átadására a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvényéhez kapcsolódóan - lehetőleg az Akadémia Székházában, a megnyitó ünnepségen - minden év novemberének első hetében kerül sor.

A pályázati felhívást minden évben legkésőbb augusztus 31-ig kell közzétenni az Akadémiai Értesítőben, a Katasztrófavédelmi Szemlében, a Katasztrófavédelem folyóiratban, és az alapító szervezetek hivatalos honlapján. Pályázni 2012. szeptember 15. napjáig lehet.

A két éves pályázati tapasztalatok összegzése

A Katasztrófavédelmi díj elnyerésére első alkalommal 2012 őszén lehetett pályázni [2], amikor a rövid pályázási időtartam miatt három iparbiztonsági szakterületen született egyéni pályázat érkezett be az NKE KVI-hez. A pályázatok értékelésére az NKE által 2012. október 10-én megrendezett „Katasztrófavédelmi Díj 2012.” című Tudományos Konferencia keretében került sor. [3]

Dr. Katona Tamás Jánosnak a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Informatikai Kar tudományos főmunkatársának „a Paksi Atomerőmű földrengésbiztonsága a földrengés-veszély újraértékelésétől a célzott biztonsági felülvizsgálatig” című előadását Ragács Nikoletta az NKE katasztrófavédelmi szakos hallgatójának „a globális klímaváltozás humán egészségügyi aspektusai, különös tekintettel a járványügyi kockázati tényezőkre” című előadása követte. A harmadik pályaművet a „Problémák a

robbanóanyagok tárolásából származó kockázatok elemzésében” című tanulmányt Prof. Dr. Szakál Béla főiskolai tanár és Cimer Zsolt főiskolai adjunktus a Szent István Egyetem, Ybl Miklós Építéstudományi Kar munkatársai mutatták be.

A díjat Első alkalommal a Magyar Tudomány Ünnepe 2012 hivatalos megnyitóján, 2012. november 5.-én adták át, amelyet a díj alapítói által kijelölt kuratórium döntése alapján Dr. Bakondi György t. altábornagy adta át. A díjat és az azzal járó 1 millió forintos pénzjutalmat Dr. Katona Tamás János nyerte. [4] A díjazott a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Informatikai Karának tudományos főmunkatársa, aki több mint húsz éve végez a nukleáris létesítmények biztonsági felülvizsgálatát megalapozó kutatásokat, jelenlegi munkájában az atomerőmű földrengésbiztonságát vizsgálta és a célzott biztonsági felülvizsgálat eredményeit értékelte. [5]

2. fénykép: Katasztrófavédelmi Díj 2012. nyertese (Forrás: BM OKF honlap, http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=press_keptar_mutat&galeria_id=960)

A 2013. évben ismételten meghirdetett pályázati felhívásra [6] beérkezett pályázatok bemutatására és zsűrizésére a 2013. október 29-én a NKE KVI szervezésében lebonyolított „Katasztrófavédelmi Díj 2013.” című Tudományos Konferencia keretében került sor. A pályázat második évében már mind a három szakterületen hét egyéni és egy intézményi pályázat érkezett be.

A konferencián a pályaművek bemutatása három tudományterületre oszlott. Iparbiztonság szekcióban Aszódi Júlia a Nemzeti Közszerológiai Egyetem védelmi igazgatási MSc hallgatójának „Szolnoki felső küszöbértékű üzem által veszélyeztetett területen élők tájékoztatásának vizsgálata,” című előadását Szabó Ágnes a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársának „Veszélyes áru logisztikai raktárbázisok biztonsági követelményei” című előadása követte. A harmadik előadó Hoffer Csaba a Pécsi Tudományegyetem építőmérnök MSc hallgató, a Juhász Jenő Szakkollégium építőmérnöki tagozatának tagja „Tények és elemzések egy zagytározó gátszakadásáról” címmel mutatta be.

Polgári védelem szekcióban Rosta Petronella a Nemzeti Közszerológiai Egyetem védelmi igazgatás szakos, harmadéves katasztrófavédelmi szakirányon tanulmányokat folytató hallgató „Magyarország mentőhelikopterei a lakosság szolgálatában” előadását ismertette. Ezt követte Teknős László a NKE Katasztrófavédelmi Intézetének munkatársa, illetve a NKE Katonai Műszaki Doktori Iskola hallgatójának „A rendkívüli időjárás okozta káresemények és a kárterületeken végzendő polgári védelmi feladatok rendszere Magyarországon” című előadása.

Tűzvédelem szekcióban Szabó Sándor a Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársa „A tűzoltás- vezetők kényszerhelyzeti

döntéseinek vizsgálat címmel tartotta meg előadását. Őt követte Tusori Szabolcs a Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársa „A tűzoltóságra beérkező szándékosan megtévesztő jelzések kiszűrésének pszichológiai eszközei” című pályamunkájának ismertetése. A nyolcadik tanulmányt Murai László a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársa „Álló-, és mozgóképrögzítés jelentősége kár-, és tüzeseteknél” címmel tartotta. [7]

A 2013. évi Katasztrófavédelmi Díjakat a 2013. november 7-én a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából megrendezett ünnepi szenátus ülésen a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Dísztermében adták át.

3. fénykép: Katasztrófavédelmi Díj 2013. Konferencia, NKE Katasztrófavédelmi Intézet
(forrás: BM OKF honlap,
http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_hirek&hirid=2293)

A díjat egyéni kategóriában iparbiztonság szekcióban Szabó Ágnes a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársa; polgári védelem szekcióban Teknős László a NKE Katasztrófavédelmi Intézetének munkatársa, az NKE Katonai Műszaki Doktori Iskola hallgatója nyerte; a Tűzvédelem szekcióban Murai László a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság munkatársa vehette át. A díjhoz a SOMOS Alapítvány által felajánlott szekciónként 300 ezer forintos pénzjutalom járt. [8]

A díjat az intézményi kategóriában a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar Juhász Jenő Szakkollégiumának építőmérnöki tagozata nyerte. [9]

Az ünnepélyes szenátusi ülésen vehette át Professzor Emeritusi oklevelét a Katasztrófavédelmi Díj alapítója és a BM OKF Iparbiztonsági Tudományos Tanácsának elnöke Prof. Emeritus Solymosi József ny. mk. ezredes egyetemi tanár. [10]

Befejezés, és felhívás a pályázásra

A díj alapítóinak véleménye szerint a 2012 és 2013 évben megrendezett Katasztrófavédelmi Díj tudományos konferenciákon elért eredmények, a bemutatott tudományos dolgozatok mind a tudományos közélet, mind pedig a katasztrófavédelmi igazgatás és felsőoktatás épülésére és fejlődésére szolgálhatnak.

Prof. Em. Solymosi József mk. ezredes tájékoztatása alapján a díjra 2014 évben is lehet pályázni a 2013-évi pályázati feltételeknek megfelelően. A Somos Alapítvány ismételten jelentős összegű pénzdíjjal járul hozzá az eredményes kutatómunkához.

A cikk szerzői bátorítják tehát a katasztrófavédelem szakterületén szakmai és tudományos munkát végzőket és az intézményeket, hogy szakma és tudományos eredményeiket tegyék közzé a pályázat keretében.

Irodalomjegyzék:

- [1] Katasztrófavédelmi díj Alapító Okirata. Somos Alapítvány 2012. <http://www.sugarvedelem.hu/alapitokatved.pdf> (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [2] Pályázati felhívás a „Katasztrófavédelmi díj” I. kategóriájának elnyerésére. Somos Alapítvány 2012. <http://www.sugarvedelem.hu/katved.pdf> (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [3] Tudományos konferencián a katasztrófavédelmi díj pályaművei 2012. október 10. BM OKF honlap http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_hirek&hirid=1351 (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [4] „Katasztrófavédelmi Díj” Konferencia és a díj átadása 2012. november 13. Védelem Online. http://vedelem.hu/index.php?pageid=hirek_reszletek&hirazon=1388 (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [5] Díjat nyert a földrengésbiztonság kutatásával, Paksi Hírnök, <http://paksihironok.hu/tag/katasztrofavedelmi-dij/>
- [6] Katasztrófavédelmi Díj 2013. Pályázati felhívás. BM TT honlap. http://www.bm-tt.hu/cuccok/letolt/palyazat/2013/palyazati_felhivas_katved_dij_2013_I.pdf (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [7] Értékelte a zsűri a katasztrófavédelmi díj pályázatait. BM OKF honlap. http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_hirek&hirid=2293 (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [8] Átadták az idei év Katasztrófavédelmi Díjait. BM OKF honlap. http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_hirek&hirid=2308 (Letöltés ideje: 2014. január 15.)
- [9] Katasztrófavédelmi díj 2013. Juhász Jenő Szakkollégium, <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.703109256367116.1073741828.201033996574647&type=1>
- [10] A Nemzeti Közszerológiai Egyetem Szenátusa Prof. Dr. Solymosi József számára professor emeritus címet adományozott. Somos Alapítvány honlapja. <http://www.sugarvedelem.hu/sjemeritus.pdf> (Letöltés ideje: 2014. január 15.)